

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

Алла АДАМЕНКО

« 02 »

09

2022р.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності

051 Економіка

Шифр і назва спеціальності

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вищого навчального закладу

Розробник:

Підпис О. Журавська — викладач
першої категорії

Схвалено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1, від «02» 03 2022 р.

Голова циклової комісії

Підпис О. Біденко
Прізвище та ініціали

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Податкова система» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Економіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення предмету ґрунтується на знанні з таких дисциплін як «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Економічний аналіз» «Планування і організація діяльності виробництва» та пов'язана з дисциплінами, які характеризують об'єкт управління або окремі його функції – економічні, фінансові, та облікові .

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

- Тема 1.** Основи оподаткування. Сутність та види.
- Тема 2.** Сутність та організація податкової системи.
- Тема 3.** Організація забезпечення функціонування податкової системи.
- Тема 4.** Реєстр у відповідних органах державної влади
- Тема 5.** Облік платників податків.
- Тема 6.** Податкова політика в системі державного регулювання економіки.
- Тема 7.** Податковий механізм. Поняття та функції.
- Тема 8.** Непрямі податки.
- Тема 9.** Податкові внески, податки.
- Тема 10.** Податок з доходів фізичних осіб.
- Тема 11.** Податок на землю та надра.
- Тема 12.** Екологічний податок.
- Тема 13.** Інші ресурсні платежі.
- Тема 14.** Особливості справлення місцевих податків і зборів.
- Тема 15.** Збір за першу реєстрацію транспортного транспорту.
- Тема 16.** Неподаткові платежі в доходах бюджетів України.
- Тема 17.** Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.
- Тема 18.** Фіксований сільськогосподарський податок.
- Тема 19.** Інші спеціальні податкові режими.
- Тема 20.** Особливості справляння місцевого податку.
- Тема 21.** Теоретичні основи податкової оптимізації.
- Тема 22.** Теоретичні основи податкового ухилення від сплати податків.
- Тема 23.** Способи ухилення від сплати податків в Україні.
- Тема 24.** Засоби та відповідальність за ухилення від сплати податків в Україні.
- Тема 25.** Методи визначення податкових ризиків, пов'язаних із ухиленням від сплати податків.
- Тема 26.** Класифікація податкових ризиків.
- Тема 27.** Фінансово-правові аспекти відповідальності.
- Тема 28.** Практика зарубіжних країн у спрощені податкової системи.
- Тема 29.** Податкове навантаження.

Тема 30. Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування.

Тема 31. Особливості оподаткування платників податків умовах дії угоди про розподіл продукції.

Тема 32. Податковий менеджмент.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою є формування теоретичних знань та практичних навичок з організації та функціонування податкової системи в межах податкової політики держави. А також вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова система» є засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності податкових органів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- принципи побудови та складові податкової системи в Україні;
- склад та структуру податкових і митних органів України;
- основні елементи податків та механізм їх нарахування та сплати;
- порядок складання звітності та сплати до бюджету основних видів податків і зборів;
- принципи управління податковим навантаженням на підприємстві;
- схеми податкової оптимізації (уникнення, ухилення) від сплати податків та відповідальність платників податків і зборів за порушення податкового законодавства;

вміти:

- володіти професійною лексикою в сфері оподаткування;
- нараховувати загальнодержавні та місцеві податки та збори;
- заповнювати податкову звітність;
- розраховувати податкове навантаження на макрорівні;
- користуватися нормативно-правовим актами в сфері оподаткування;
- користуватися науковою літературою з податкової проблематики та застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **108** годин за навчальним планом.

Розділ I. Теоретичні основи оподаткування.

Тема 1. Основи оподаткування. Сутність та види.

Передумови виникнення і розвитку податків, основні етапи становлення. Види податків та податкових платежів, їх класифікація. Функції податків та їх роль у фіскальній політиці держави. Елементи податку та їх характеристика.

Тема 2. Сутність та організація податкової системи.

Поняття податкової системи. Устрій податкової системи України. Становлення податкової системи України.

Тема 3. Організація забезпечення функціонування податкової системи.

Інституційна основа податкової системи. Функції податкових органів. Права контролюючих органів. Обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів.

Тема 4. Реєстр у відповідних органах державної влади

Визначення термінів. Поняття та види актів публічного адміністрування. Порядок проведення державної реєстрації нормативно-правового акту.

Тема 5. Облік платників податків.

Мета ведення обліку платників податків. Облік юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Облік самозайнятих осіб.

Тема 6. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки. Цілі та завдання податкової політики. Види податкової політики. Принципи формування державної податкової політики.

Тема 7. Податковий механізм. Поняття та функції.

Податки як інструмент фіскальної політики. Функції податків, їх природа. Елементи податку, їх характеристика.

Тема 8. Непрямі податки.

Класифікація непрямих податків. Характеристика непрямих податків

Тема 9. Податкові внески, податки.

Акцизний податок. Мито. Підакцизні товари та ставки податку.

Тема 10. Податок з доходів фізичних осіб.

Пільги зі сплати ПДФО. Податкові знижки з ПДФО. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Платники податку.

Тема 11. Податок на землю та надра.

Плата за землю в системі ресурсних платежів в Україні. Основні елементи земельного податку.

Тема 12. Екологічний податок.

Екологічний податок в системі природокористування. Податок за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Податок за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Податок за утворення, розміщення і зберігання відходів.

Тема 13. Інші ресурсні платежі.

Склад рентної плати, рентна плата за користування надрами. Рентна плата за користування радіочастотними ресурсами України. Рентна плата за спеціальне

використання води. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів та інші платежі.

Тема 14. Особливості справлення місцевих податків і зборів.

Основні засади справляння місцевих податків і зборів. Порядок справляння податків і зборів.

Тема 15. Збір за першу реєстрацію транспортного транспорту.

Ставка збору за першу реєстрацію транспортного засобу. Об'єкт оподаткування. Ставки збору за першу реєстрацію транспортного засобу.

Тема 16. Неподаткові платежі в доходах бюджетів України.

Склад неподаткових доходів бюджету. Поняття та загальна характеристика неподаткових надходжень. Правове регулювання доходів від власності та підприємницької діяльності. Власні надходження бюджетних установ.

Правове регулювання інших неподаткових надходжень.

Тема 17. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.

Поняття спрощеної системи оподаткування. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування. Подання звітності платників єдиного податку та порядок сплати єдиного податку.

Тема 18. Фіксований сільськогосподарський податок.

Об'єкт оподаткування фіксованого сільськогосподарського податку. Поняття та характеристика фіксованого сільськогосподарського податку.

Тема 19. Інші спеціальні податкові режими.

Платники єдиного податку. Ставки податку. Склад доходів платників єдиного податку та порядок їх визнання. Принципи та функції спеціальних режимів оподаткування.

Тема 20. Особливості справляння місцевого податку.

Порядок сплати місцевих податків під час дії правового режиму воєнного стану. Порядок встановлення місцевих податків.

Тема 21. Теоретичні основи податкової оптимізації.

Види та напрямки податкової оптимізації. Значення податкової оптимізації на корпоративному та загальнонаціональному рівнях.

Тема 22. Теоретичні основи податкового ухилення від сплати податків.

Економічна сутність ухилення від сплати податків, податкової оптимізації та податкової мінімізації. Способи та механізми ухилення від сплати податків, податкові ризики.

Тема 23. Способи ухилення від сплати податків в Україні.

Чинники, котрі спонукають платників уникати сплати податків. Фінансово-правові аспекти відповідальності за ухилення від сплати податків.

Тема 24. Засоби та відповідальність за ухилення від сплати податків в Україні.

Кримінальна відповідальність за порушення податкового законодавства. Податковий контроль та способи його здійснення. Відповідальність за вчинення податкових правопорушень.

Тема 25. Методи визначення податкових ризиків, пов'язаних із ухиленням від сплати податків.

Зовнішні і внутрішні ризики в податковому плануванні. Законні і протизаконні способи мінімізації податків. Поняття і наслідки удаваної і фіктивної правової угоди.

Тема 26. Класифікація податкових ризиків.

Поняття про ризик. Класифікація ризиків. Вимір ризику.

Тема 27. Фінансово-правові аспекти відповідальності.

Поняття й ознаки фінансово-правової відповідальності.

Принципи та функції фінансово-правової відповідальності.

Суб'єкти фінансового правопорушення.

Тема 28. Практика зарубіжних країн у спрощені податкової системи.

Види податків та система їх уніфікації. Особливості оподаткування в зарубіжних країнах.

Тема 29. Податкове навантаження.

Сутність податкового навантаження. Оптимальне податкове навантаження.

Тема 30. Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування.

Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування.

Міжнародні угоди, що регулюють податкові відносини.

Тема 31. Особливості оподаткування платників податків умова угоди про розподіл продукції.

Тема 32. Податковий менеджмент.

Суть, завдання та складові податкового менеджменту. Принципи податкового менеджменту. Елементи державного та корпоративного податкового менеджменту. Функції державного та корпоративного податкового менеджменту. Організаційні та правові засади функціонування податкового менеджменту.

3. Рекомендована література:

Базова

1. Андрущенко В. Л., Данілов О. Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навч. посібник. - К.: Комп'ютер прес, 2004. – 300 с.
2. Аткинсон Э. Б., Стиглиц Дж. Э. Лекции по экономической теории государственного сектора: Учебник, пер. с англ. под ред. Л. Л. Любимова. – М.: Аспект-Пресс, 1995 – 832 с.
3. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси: Навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик; за заг. ред. Базилевича В. Д. – К.: Атіка, 2004. – 368 с. 4. Бандурка Ю. Б. Податкове право: Навч. посібник / Бандурка Ю. Б., Попікарпов В. Д., Попова С. М. - К.: Центр учбової літератури, 2012. -312 с.
5. Бех Г. В., Дмитрик О. О., Кобильнік Д. А. Податкове право: Навч. посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2003. – 400 с.
6. Бечко П. К. Податкова система: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 368 с. 7. Бечко П. К., Захарчук О. А. Основи оподаткування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 168 с.
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 №2756-VI.
8. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» N 4235-VI (4235-17) від 22.12.2011 (із змінами і доповненнями)
9. Закон України «Про податок на додану вартість» від 20 січня 2010 року N 1814-VI (із змінами і доповненнями).
10. Закон України «Про акцизний збір» від 31 березня 2009 року N 1201-VI (із змінами і доповненнями).
11. Закон України «Про державне мито » N 3674-VI (3674-17) від 08.07.2011 (із змінами і доповненнями)
12. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» № 4014-VI від 04.11.2011(із змінами і доповненнями).
13. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 260с
14. Крисоватий А.І., Десятнюк О.М., Податкова система: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 331с.
15. Довга люк В.І., Ярмоленко Ю.Ю., Податкова система: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 360с.
16. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 6-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2006.- 552с

Допоміжна

1. Бечко П. К., Лиса Н. В. Податковий менеджмент: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
2. Білостоцька В. О. Податкове навантаження в Україні // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С. 75-79.
3. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії: вступ до фінансової науки: Підручник. - Київ: Либідь, 2000. - 654 с.
4. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. – М.: Дело Лтд, 1994. – 720 с. 5. Боголепов Д. П. Краткий курс финансовой науки: Учеб. для ВУЗов. – Харьков: Пролетарий, 1929. – 318 с.
6. Бюджетна система України: Навч. посібник / Артує М. М., Хижа П. М. - К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. - 220 с.
7. Бюджетний кодекс України від 21 червня 2001 року № 2542-III.
8. Василик О. Д. Податкова система України: Навч. посібник. – К.: Поліграф книга, 2004. – 478 с.

16. Ватуля І. Д. Податки, збори, платежі: Навч. посібник / І. Д. Ватуля, М. І. Ватуля, Л. В. Рибалко. – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 352 с.

1. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України.: документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua

2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік». N 2246-19. Відомості Верховної Ради України. – К. : редакція від 07.12.2017 року. URL : www.rada.gov.ua

3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування»: документ 2464-17. Редакція від 01.01.2018 року. – URL : www.rada.gov.ua

4. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності». Відомості Верховної Ради України. – К. : редакція від 01.01.2013 року. URL : www.rada.gov.ua.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:
диференційований залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: комплексний державний екзамен.